

Provinciale Monumenten Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Gemeente:	Hollands Kroon	
Plaatselijke aanduiding:	Zuid Zijperweg 56	1766 HC Wieringerwaard
Kadastrale aanduiding:		
Kad. gemeente:	Wieringerwaard	
Sectie:	E	Nummer: 623
Datum foto's:	12 juli 2019	



Kadastrale kaart situatie (september 2019)

Inleiding

STOLPBOERDERIJ, mogelijk gebouwd in 1801. De datering van het pand is niet geheel zeker. In de westgevel bevonden zich twee bakstenen met inscriptie: "D. Kaan RZ 30 Dec. 1801", die bij de opmaak van een eerdere redengevende omschrijving nog aanwezig waren. Bij de schouw in juli 2019 waren die niet meer aanwezig: ze zijn mogelijk bij de gevelwijziging in 2000 niet behouden gebleven.

Aanpassingen

Het gebouw heeft diverse veranderingen ondergaan, waarvan enkele recente hier worden genoemd. In 1998 is de kap behandeld tegen houtaantastingen. In 2000 is de westgevel (rechter zijgevel) vernieuwd, inclusief de fundering. In 2004 is de dakgoot aan de voorgevel vernieuwd. In 2017 zijn het riet en de pannen vernieuwd, daarbij zijn de kapconstructie en panlatten grotendeels behouden. Tevens zijn in dat jaar de deuren aan achtergevel (zuid) vernieuwd en veranderd. De mandeur naast de darsdeur is verplaatst. De toegepaste steen bij de aanbouw aan de oostgevel duidt op een ander bouwjaar dan het hoofdvolume.

NB: Het houten tuinhuisje bij de noordwest hoek van de boerderij valt onder de provinciale bescherming. Andere onderdelen op het perceel vallen er niet onder.

Omschrijving

Exterieur:

Stolpboerderij van het Noord-Hollandse type met een dubbel vierkant. Het gebouw is boven de zwart geteerde plint opgetrokken van rode baksteen, met gemetselde strek bij de gevelopeningen, onder een rieten schilddak met onderste dakstrook van nieuwe zwart geglazuurde Hollands pannen. Aan het noordelijke dakschild is een spiegel met in het riet een patroon open gelaten, gedekt met pannen. Het noordelijke en oostelijke dakvlak worden beide doorbroken door een gemetselde schoorsteen. De noord-, oost- en westgevel zijn - evenals de zuidgevel - voorzien van smeedijzeren muurankers. De boerderij is geconstrueerd op twee verhoudingsgewijs smalle en lange 'vierkanten', in oost-west richting naast elkaar geplaatst, waardoor het pand onevenredig breed en ondiep is. De vierkanten rusten op gemetselde poeren van gele baksteen. Het woongedeelte is vrijwel geheel geconcentreerd in de noordelijke buitenstijlruimte. De zuidelijke buitenstijlruimte diende als koestal met koestand en koegang.

De **noordgevel** met de brede voorgevel waaraan de woonvertrekken liggen, bevat twee toegangsdeuren, zes schuiframen en een drielingvenster (voorheen twee schuiframen). Beide deuren hebben een bovenlicht en metalen roosters. Enkele bovenlichten van de schuifvensters zijn eveneens voorzien van houten ornamenten.

In de **zuidgevel**, de voormalige koestalmuur, zijn zes (voorheen zeven) kleine, vierkante koeraampjes met daartussen smeedijzeren muurankers. Ook de moderne grote inrijdeur (roldeur, op de plaats van de darsdeuren) en twee recent vernieuwde deuren zijn in de zuidgevel opgenomen. Het dak springt ter plaatse in ten behoeve van de voormalige darsdeuren.

De **westgevel** bevat onder meer twee halfronde stalvensters en meerdere muurankers. Tegen de gevel een gemetselde regenwaterput met metalen pomp.

De **oostgevel** bevat een later gerealiseerde eenlaagse uitbouw onder plat dak.

Interieur:

Centraal in het interieur is het dubbele vierkant met de gebintstijlen, die de kap ondersteunen. Bij de vierkantwand van de woonruimte is een gemetselde schoorsteen met vlechtingen en op de verdieping een metalen spekluik. Oostelijk steekt een kleinere gemetselde schoorsteen door het dakvlak. De vierkantwand bij de zuidelijke buitenstijlregel is van hout en heeft deuren en luiken. De koeienregel in de zuidelijke buitenstijlregel is nog grotendeels oorspronkelijk, met de grote houten wand bij het vierkant, een verharde koegang, een grotendeels gemetselde grup en een regelmatige rij houten koeienstijlen van de koevakken. In een tweede houten wand, bij de westelijke regel, zijn bij het vierkant twee houten bedstedes met houten sluitmechaniek. Het balkenplafond van het woongedeelte en de keuken heeft nog enkele oorspronkelijke balken.

Bijgebouw

Bij de noordwest hoek van het pand is op het erf een houten tuinhuisje (theekoepel) bewaard gebleven onder tentdak met zes dakvlakken.

Waardering

De stolp en bijgebouw zijn van belang vanwege de volgende waarden:

Cultuurhistorische waarde

- als een van de oudst overgebleven, gave voorbeelden van architectuur met agrarische functie in de polder Wieringerwaard;

Architectuurhistorische waarde

- als typologisch goed voorbeeld van een stolp van het Noord-Hollandse type met een dubbel vierkant;

Situationele en ensemblewaarden

- vanwege de beeldbepalende situering in het centrum van het dorp Wieringerwaard aan de T-kruising van de Noord- en de Zuid Zijperweg met de Molenweg, nabij het Polderhuis (rijksmonument);
- vanwege de ensemblewaarde van stolp en tuinhuisje;

Gaafheid en herkenbaarheid

- vanwege de hoofdvorm en detaillering, waaronder houtwerk van hoofdgebint, enkele vensters, deuren, en interieurwanden.

Tot het hierboven vermelde monument behoort al hetgeen door bestemming of anderszins rechtens onroerend is.

De redengevende omschrijving is vastgesteld op 7 juli 2020 onder GS-nr. 1201530/1447809.

Archief:

Alkmaar, Regionaal Archief Noord-Holland, Archief 1279, Bouwvergunningen Wieringerwaard 1907-1969, bestand 0695 en 0696.



Linker deur in voorgevel



Bovenlicht bij linker deur in voorgevel



Rechter deur in voorgevel



Westgevel



Achtergevel (links) en oostgevel



Deel van achtergevel (zuid)



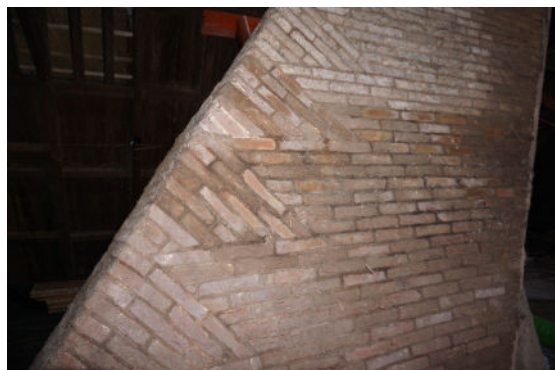
Deel van plint in achtergevel



Nok van kap, zicht in lengterichting, naar oosten



Deel van gebint met schoorsteen, zicht naar noordschild



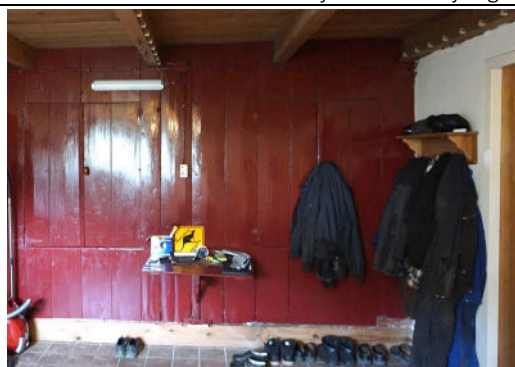
Gemetselde vlechtingen in noordelijke schoorsteen



Deel van houten wand zuidelijke buitenstijlregel



Poer van zuidoostelijke gebintstijl bij houten wand



Wand met bedsteden (westelijk)



Grup in koestal



Verharding koegang



Houten theehuisje op erf

